

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A felsőbb leányiskola.

Ma már túlhaladtuk azt az álláspontot, hogy a leánygyermeknek nem kell még csak olvasni sem tudnia, annál jobb, háziasabb asszony válik belőle. Ma már a létért való erős és súlyos küzdelemben a nőnek is nagy tudással kell helyt állnia, még ha nem kényszerült is maga keresni a kenyerét, sőt még talán több élelmesség, tudás, bátorság és lélekjelenlétre van szüksége a feleségnek és családanyának az élet sok és veszélyes Scillái és Charibdiszei között, hogy családja tekintélyét, jólétét, férje becsületét, gyermekei biztos jövőjét biztosítsa, fenntartsa, megállapítsa, — mint a közpályán élő magános nőnek, akinek ha hivatalos kötelességét elvégezte, csak magára van gondja. Értsük meg jól, én nem a közpályán élő nők munkáját kisebbitem ezzel, hanem csak azt akarom kifejtetni, hogy míg a közpályán élő nő gondjai egyoldaluak, addig ma már a feleség és anya gondjai ezerfélék; küzdelmei — ha híven akarja kötelességét teljesíteni

— elfoglalják idejét testi és lelki erejét, energiáját és sokoldalú tudást igényelnek.

Ezt a sokoldalú tudást pedig a négy polgári osztály nem adhatja meg. A négy polgári osztály csak az alapvető munkálatokat teljesíteni van hivatva. 10—14 éves gyermeket nem is szabad már többel megterhelni, mint az a mai polgári iskolai tanterv teszi. Sőt helye sincs annak, hogy a 14 éves, fejletlen leánygyermek magasabb és többoldalú, különösen praktikusabb, az életben jobban használható tudással tömjük meg. A magasabb tudás elsajátítására ott vannak a szakiskolák olyan leányok számára, akik valamely pályán óhajtanak működni. És itt a bökkenő, hogy nálunk Magyarországon legtöbbször csak a közpályán működő leányok részére vannak magasabb iskoláink, amelyekben azonban direkt a választott pályára szükséges — tehát egyoldalu — tudományt tanul.

Vannak ugyan olyan intézetek is, — de csak nagyon kevés számban — amelyben a férjhez menendő leányok nevelődnek 18 éves korukig, de hogy

oda csakis a dúsgazdagok adhatják gyermekeiket, az mindenki előtt tisztán áll.

Már most kérdelem: mit csináljon Fogarason az olyan szülő aki elvből, vagy gyermeke rendkívüli tehetsége hiányában, vagy a leányka testi gyengesége, vagy ellenszenve miatt nem akarja leányát közpályára nevelni?

Vagy — legtöbb esetben nincs is anyagi eszköze ehhez. Kérdelem: mit cselekedjék az anya, akinek fejletlen 14 éves leánya elvégzi a polgári iskolát és szülői vagyoni viszonyai nem engedik meg, hogy felsőbb kiképzés céljából nagyvárosi méregdrága intézetbe adja leánykáját legalább 4 évre?

Vagy azt mondjuk az ilyen, sokoldalú, művelt feleséget nevelni óhajtó anyának, hogy fogja a tűzhely mellé a 14 éves gyermeket, vagy adja varni tanulni, hogy fejletlen hátgerince görbüljön meg! Mire használhatja az anya a 14 éves, fejletlen leánykát még? Annak még legkevesebb két — vagy négy évig az iskolában a helye! Dehát ez nem lehet, nincs olyan iskolánk és így

TÁRKA.

Diului Zamfirescu: Bucovina.
(Műford. románból.)

Dudva fogja szekeredet
Bucovina, Bucovina!
Oh István vajda szent hazája
Érted zendül a hő ima.

Érted zendül, hogy kelhessen
A kátyuból az a szekér,
S kerestek jelzék utjait,
Ahol a szabad völgybe ér.

Oh István vajda, kelj sírodból,
A Pruth mellől kelj hát elé!
Ugy szenved a szegény oláh ma,
Hogy a szive szakad belé.

Kelj ki s kürtöld össze hősid
Homortól el a Renég,
Hogy visszhangozzanak a felhők
S ébredjenek a Resbojénik.

Ha e véres legények osztán
Felkapnak lovaikra:
Alj élőkre te rettegett
Imádott István vajda!

Rántsd ki kardod hüvelyéből,
S forgasd meg jól magad körül,

Hogy félve nézzék a gyávák
A tarka katrincák mögül.

Idegenek, ruthónek
Ellepték ez országot,
Hogy hazátlanul bolyongunk
Mi és a moldovánok.

S te istenünk, törd össze őket!
Vagy mi kaszára kelünk;
S az ellenvértől nedves földbe
Buza helyett makkot vetünk.

Gagyfi Jenő.

Apró tragédiák.

Irta: Véocsiné Jankovics Lulza.

I.

Utálatos, lucskos, téli est; a levegőben szitál az ólmos eső, a kövezet oszillog a nyirkosságtól.

A teljesen néptelen kis mellékutcán ketten haladnak: egy szállas, magas férfi a ki mellett egy gyermektestű vézna nőcske tipeg. Apró lábai meg-megcsuszna a sikos talajon, (a férfi világért karon nem fogná), közben pedig szól hozzá zokogásba fuló panaszos hangon.

— Kálmán!

Semmi válasz. . . .

— Csak azt mondd meg legalább mivel bántottalak meg oly nagyon?

Csend. . . .

— Hát még szóra sem tartasz érdekesnek.

— Amit mondtam, megmondtam még otthon. Miért zaklatsz még az utcán is? Miért jöttél velem? Mit érsz vele? Rabod nem leszek. Amiért azt az ostobaságot elkövettem, hogy elvettelek, nem következik, hogy nap-nap után a szoknyád mellett üljek.

— Nap-nap után? Istenem, hetek óta nem töltesz velem egy estét sem.

— Így lesz ez ezentúl is. Jó lesz hozzá szoknod.

— És ha nem tudnók?

— Akkor tégy róla.

— Más szóval, ez azt jelenti, hogy nem bánod, ha elhagylak is.

— Nem en mondtam.

A nőcske, mintha megtantorodott volna kissé önkénytelenül a férfi karja után kap; az még most sem hajlandó rajta segíteni.

Most egyikét emeletes sarok háznál a másik utcába fordultak; ennek meg sötétebb, lucskosabb, vigasztalanabb képe volt. Mindössze három gázlámpa égett benne: egy a sarkon, egy a közepén, egy pedig a tulsó végén, a „Fekete kutyához“ címzett vendéglő előtt. A férfi mind gyorsabban ment, a nőcske elmaradozott. Talán fáradt volt már, vagy ami valószínűbb, így akarta vissza-

azután a sok gyerekleányka egésznap az utcán, „sétál“ a „friss levegőn, hogy erősödjék.“ Hogy az ilyen cél, hely és felügyelet nélkül való sétálásoknak milyen káros hatása van a lányokra, azt ugy-e bár mondanunk sem kell.

Szóval oda akarok jutni fenti soraimmal, hogy kimutassam a felsőbb leányiskola szükségességét Fogarason. És ez nem is olyan lehetetlen kívánság, hiszen köztudomás szerint a gimnázium nemsokára új épületbe költözik és a mostani nagy, jókarban levő gimnáziumban lesz helye a polgári leányiskolának. Tante-rem, hely lenne ott elég a két felsőbb osztály számára is, két-három tanerővel kellene több és kész a két felsőbb osztály, ahova 16 éves korukig, általános műveltséget szerezni járhatnak a leánykák. A 16 éves leány azután egy évig még varrni tanul és 17 éves korában már bevezetheti anyja a háztartás minden rejtelmibe.

Azt hiszem, az illetékes körök figyelmükbe veszik ezt a felszólalást, amit több, gyermekéért aggódo anya kérésére tettem szóvá. Sőt szívesen veszek bármiféle pro és contra véleményt, mert hát több szem többet lát és a hozzászólás, a vita, csak tisztítja a tervet.

Szándékom van e fontos témáról még bővebben is értekezni, de már is sok helyet vettem igénybe, azért tehát a többit majd legközelebb mondom el.

Halmay Gy.

Városi közgyűlés.*)

Határozottan sokat fejlődünk, amióta város vagyunk. Ezt a körülményt onnan ész-

*) A cikknek a számvevői állás rendszeresítésére vonatkozó részével a szerkesztőség nem ért egyet. A magunk részéről helyeseljük a képviselőtestület azon határozatát, mely utasítsa a tanácsot, hogy célszerű munka beosztással, az adóügyi tanácsos összeférhetlenségét megszüntetve, a számvevőnek szánt munkakört a jelenlegi személyzettel lássa el.

tartani még egy kis ideig a párját. Azt ugyan nem tartotta! Azt már vonzotta a vendéglő kivilágított ablaksora, mely mögött vidám cimborák várakoztak rá.

— Kálmán! — esdekelte az asszony még egy utolsó kísérletképpen, — ha már minden este magamra hagysz is, ma nem szabadna! — A férfi megállt, gondolkodott egy pillanatig.

— Miért éppen ma?

— Ha nem tudod, ugy nem is mondom meg. . . .

— Hát tartsd meg magadnak. Különb- ben is, egyik nap olyan, mint a másik.

— Neked, lehet. . . . Azaz, most már nekem is. . . . Reggel sirva ébredek, este sirva fekszem.

— Ezt a sok pityergést untam meg halálosan, ezt.

— Istenem, hiszen rajtad áll, hogy boldog kacagásra váljék a virásom. Hogy piros arccal, csillogó szemekkel, dalos ajakkal várjalak haza, mint régen. Hogy most halvány vagyok és a szemeim ki vannak sirva, azt panaszolod? Istenem, akit megcsalnak, kirabolnak, ráadásul kigunyolnak, annak hogyan legyen jó kedve? Emberfeletti erővel bírjon az, aki vidám, elmés, jókedvű tud lenni akkor is, ha mindennap megforgatják a kést szívében. Én — nem vagyok ilyen erős. Nem tudok tettetni. Minden pillanatban elborítja

lehetjük, hogy most már a közgyűlést nem délután, hanem délelőtt tartjuk. Hogy ez mennyire helyes intézkedés, legjobban kitűnik abból, hogy a közgyűlés egyes kérdéseknél nem határozatképes. A közgyűlés felelősségben a virilistákból, felelősségben a választott tagokból áll. A virilis tagok délelőtt saját munkájukkal vannak elfoglalva, hogy virilisták maradhassanak, a választott tagok nagyjából hivatalnok emberek, kik nem igen hagyhatják ott délelőtt a hivatalos helyiséget. Már most kik mehetnek el a közgyűlésre anélkül, hogy ügyük kárt ne szenvedjen? Akik délelőtt semmi munkával sincsenek megterhelve. A régi görögök és rómaiak egész délelőtt nyugodtan ácsoroghattak a piacon, mert a rabszolgák egész legiója dolgozott reájuk, az országgyűlés ülésezhetik délelőtt mert az a specialis feladata, a törvényhatóság reggel kell megkezdjé gyűlését, mert egész nap ott ül a tanácssteremben, mi város hagyjuk a közügyet délutánra, teli gyomorral, akkor többen mehetünk el, több időnk van, nyugodtabban tárgyalhatunk. Ennyit kérünk a városi tanácstól, reméljük iudokainkat méltányolni fogja.

Attérve most már a gyűlés lefolyására annak érdekes, s főtárgya volt, a város által építendő központi épülettömb tervének bemutatása, elfogadása, megszavazása. Egyes apró pontok e tárgy előtt nagyobb emóciót nem idéztek elő.

A szépművészeti alapnál Boeskor Adám kérdést intézett a polgármesterhez, hogy a „Fogaras és Vidékének“ „üdülhelyeink“ c. cikkében foglalt állításai mennyiben felelnek meg a valóságnak? A polgármester azt a választ adta, hogy ez még a régi képviselőtestületnek a határozata, amely most lett végrehajtva. Helyes. Álljunk meg e pontnál.

Hátha a régi képviselőtestület az egész városliget kivágatását határozta volna el, vajjon a mostani tanács behunyt szemmel nézte volna ezt? Vajjon ha egy birtok gazdát cserél, az új birtokos köteles-e a régi gazda

határozatait, gazdálkodási rendszerét elfogadni? Tagadjuk. A városi tanácsnak első és főkötelessége lett volna, a régi képviselőtestület határozatait revidálni, ha azok nem helyesek, még egyszer tárgyalás alá venni, egyébként az egész városligetet és a sétatert a szépművészeti bizottság vállaira tenni, de a kivágatást semmiképp sem megengedni. Épen azért azt hiszem nem sokat kérünk, midőn a mostani tanácstól elvárjuk, hogy a maga igazolására lapunk hasábjain közölni fogja, mikor lett elhatározva a fák kivágatása, melyik évben és napon tartott közgyűlésen, kinek az indítványára, miért kellett azokat kivágni s mikor volt az árverés? Hogy a felelősséget a multra hárítsuk, az igen kevés, „nagyon fiatal nekünk.“

Elég fontos kérdés volt még az is, hogy a városnál rendszeresítésék a számvevői állás. Konteszveller József pénzügyi tanácsos tette az indítványt s teljes joggal. A pénzügy kezelése talán a legnehezebb dolog a világon. Midőn az embernek még a legutolsó félfillérről is el kell számolnia, amikor a különböző rovatokat kell vezetni, azt hiszem ez nem utolsó munka. Eltekintve ettől rendkívül komikus helyzetben is van a tanácsos t. i. most ő végzi a számvevői teendőket, amit különben a számvevőnek kellene végeznie. Már most úgy áll a dolog, hogy ezt a pénzügyi tanácsosnak kellene fölülvizsgálnia. Mikor a munkáját befejezte akkor ő maga az, aki el is végzi, felül is vizsgálja. Ilyen fából vaskarika megint csak a Fogaras nagyközség mint városból átalakult rendezett tanácsu városnál lehetséges. Igenis adjanak elegendő munkaerőt, hogy a teendőket tisztességesen láthassák el.

A közgyűlésnek a legutolsó, de egyzersmind a legfontosabb tárgya volt: az új központi épülettömb felépítése. Minthogy a kérdés időt s helyet igényel, hagyjuk a jövő számra.

Szemlér.

szememet a könny, mert minden pillanatban elveszett boldogságom jut eszembe. Keresem. Hova tudott tűnni? Az a nagy szerelem, eget verő szenvedély, mellyel léngba borítottad a véremet, elvetted az eszemet, hová lett? Valahol csak kell lenni? Mert szerettél. Különb- ben mért hoztál volna el erőszakkal hazulról?

Most a vendéglő elé értek. A férfi megállt. Az asszony is. A lámpa megvilágította mindkettőjüknek az arcát. A férfi veszedelmesen szép volt; a férfiaknak abból a fajtajából, mely az asszonyok megrontására van itt. A nőcske igénytelen, sápadt, kisírt szemű. Amint ott állt és nézett az urára könyörögve, félve, reménykedve, olyan volt, mint egy hü kis kutya, amely remeg a korbácsütéstől, de még sem tágit a gazdája mellől.

És a korbácsütés nem is maradt el.

— Hogy mért szöktettelek meg, azt kérdezed? Hát azért, mert azt hittem, hogy annak a bolond, fősvény apádnak mégis csak megjön az esze és ideadja a hozományodat. Hogy pedig még most is hajthatatlan, torkig vagyok az egész komédiával és torkig vagyok veletek is. Most már tudod, amire olyan kíváncsi voltál, — szölt és köszönés nélkül befordult a vendéglő kapuján.

Az asszony ott maradt még egy darabig, aztán lassan megindult ugyanazon az uton,

melyen idáig jöttek. Sokáig tartott, míg egy földszintes ház elé ért, melynek kapuján becsengetett. Mielőtt kinyitották volna, még egyszer belebámult a ködbe. . . . Aztán befordult a sötét udvarra. A nagy tölgyfakapu döngve csapódott be utána.

Hajnalfelé, mikor az ura hazatért, ő szép, csendesesen aludt. . . . És nem is ébredt fel többé. . . .

II.

Gyönyörű szép nyári délután nyaralóm nyitott ablaka mögött ültem és olvastam. Később letettem a könyvet és elmerültem a fonséges táj élvezetébe. Csend volt. Édes, nyugodalmas csend. Még a falevél se mozdult. Egyszer csak, jó idő multán, jött a szomszéd falu felől, a fehér országuton egy erős, tagbaszakadt asszony. Mellette egy 5 évesnek látszó fiucska, kocogott, barna kis kezében fatrombitát szorongatva. Éppen az ablakom alatt állottak meg pihenni, mert amint a hangos szavukból kivettem, a fiucska elfáradt. És hallottam ilyen forma beszédet:

— Messze megyünk-e még keresztanyám?

— Bizony jó messze. Oda né, ahol as a sok szép veresház van egy rakáson. Látod?

— Ez a ház szebb. Ennek a háznak a kapujába szeretnék leülni.

Hogyan neveljük gyermekeinket?*)

Irta; Kiss Károly.
(Folytatás.)

Ki a magyar hazát igazán, minden utógondolat nélkül szereti, s annak felvirulását őszintén óhajtja: át kell látnia, hogy a gyermekeink nevelése csak akkor jár a valódi, az igaz uton, ha az a legmagasztosabb hazaszeretettől van áthatva.

Erre figyelmeztet bennünket „a legnagyobb magyar“ Széchenyi is a legtöbbször. Aki lángoló hazaszeretettől áthatott gyermeket nevel az a hazának tesz szolgálatot; s aki a hazát szolgálja az az emberiséget is szolgálja.

Széchenyi szelleme hassa át lelkünket nevelői munkálkodásunkban, hogy egy boldogabb jövőnek vethessük meg az alapját.

Az a mód, mely szerint a haza szeretetet gyermekeinkre átszármaztathatjuk igen egyszerű: legyünk első sorban mi magunk áthatva attól amivé gyermekeinket nevelni akarjuk és akkor gyermekeink is azzá válnak, mert akiben hazaszeretet nincs, — azt másnak sem adhat . . .

Tudni kell, mit Kőlcsey a haza szeretetről mond: „Szeresd a hazát!“ Jókör szokjál e gondolathoz: a társaságban született ember nem örmagáé.

Számtalanok a jótétemények mik a társaságban naponként reánk háramlanak; lehet-e kívánnunk, hogy e jótéteményekkel ingyen élhessünk, mint zsarnok a más izzadása bérével?

Használni akarod a társaságot? Ugy mindent meg kell tenned annak fenntartására, mi saját erődtől kitelik. Mi a haza egyébb mint a legszentebb kapcsolatokkal egybefoglalt emberek társasága.

Ez a hazaszeretethez tiszta fogalma, ennek törekedjék a nevelő életet adni mindennek előtt önmagában.

*) Lapunk legutóbbi számában tévedésből jeleztük e cikk végét, ezt az utolsó részt a szedőszekrényben felejtettük. Szerk.

Akiben nincs hazája iránt szeretet, az olyan embernek nincs szíve, az érzéketlen, sivár, kihült. kihalt annak kebele.

Az ily ember egykedvűen nézi egy a haza, mint a mások örömeit és fájdalmait szenvedéseit. Azért a gyermek minden jövőendő boldogsága attól függ, mikép fejleszt ki benne a nevelés a szeretetet. A nevelésnek nem kell beoltani a gyermek szívébe a szeretetet, hanem csak fejleszteni, mert ez eredeti tehetsége az embernek. Ez a szeretet fejlesztés a leghálásabban fizetődik vissza minden téren ahová ez becsepegtetve lett.

Midőn az ember érzi, hogy a szeretet nyilatkozatait, melyeket iránta mások tanúsítanak, nem követelheti, hogy azokra jogos igényt nem tarthat; hogy azok nem személyiségi önértelméből, önbecséből, hanem másoknak érzelmeiből erednek: akkor ezen szeretet irányában elismeréssel, tisztelettel, nagybecsüléssel viseltetik, vagyis hálát érez.

A növendéknek is mintegy össze kell hazájával nőnie, benne és általa élnie.

Énekeljen, daloljon nemzeti dalokat, melyek a haza hőseit dicsőítik.

Ismerje meg növekedése folytán azon nagy embereinket, kik a nemzet és az emberiség érdekében hallhatatlan érdemeket szereztek maguknak, hogy szíve nemesebben dobogjon, midőn azokat magáénak vallhatja; de adja az iskola is utálatos rajzát azon gyáváknak, kik hitvány önértelméből a hazát elárulni nem iszonyodtak. Szóval ápoljunk a gyermekben főleg olyan sajátságokat, melyek a nemzetnek mindig diszére válnak.

Neveljük a kötelességtudást, a kötelesség teljesítést, ebben neveljük a jellemet, mert csak a jellemben érjük el, hogy a kötelesség erényé legyen, csak ebben lesz egységes a szabadság és szükségesség, amely-nél fogva azért akarunk és cselekszünk valamit, mert nem mulaszthatjuk el, s mégis teljesen szabadoknak, függetleneknek érezzük magunkat.

Ilyen értelemben érezze szabadnak, függetlennek magát ki gyermeket nevel,

ennek alapján Ő maga örüljön hogy e hazának egyenjogú polgára, mely annyi viszonytagságok dacára is dicsőséggel birt fennállani. s így örvendeni fog később növendéke is.

Ragaszkodjék szeretettel, s a nemzetet jellemző törhetetlen hűséggel a fölkelet törvényes apostoli királyhoz s az ország boldogítására alkotott törvényeknek lelkiismeretesen hódoljon, tartsa meg és amennyire hatásköre kiterjed tartassa meg azt másokkal is.

Hiszen a legszebb ültetvény is, mely századokra a legszebb gyümölcsöt ígéré az emberiségnek, gyakran egy hozzá nem értő kezdése miatt elpusztul; ki az oldal hajtások helyett vagy a fát vágja ki, vagy épenséggel nem törődik annak maga-magát megemésztő mindennemű hajtásaival.

Szóval: tenni kell a hazaszeretet érdekében, de okosan és helyesen.

Mint hogy pedig e hazát sokféle népség lakja, iparkodni kell a gyermekeknek szívökre kötni, hogy a honpolgárokat, bármely néptörzshöz tartoznak is, a közhaza iránti kötelek fűzi és tartja össze és hogy e hazának egyenjogú gyermekei vagyunk, ugyanazon törvények alatt élő családot képezünk, jóban és rosszban, szintugy a kötelességekben is egyaránt osztozunk és aki a hazát igazán szereti, az már gyermekkorában ugy iparkodik, miszerint egykor értelmes és munkás polgár lehessen, s így valódi jó honfivá növekedjen. Így kell irányítsa a szülő, — így kell irányítsa a nevelő — tanító az Istentől reá bizott ifju nemzedéket, hogy egy boldog hazának boldogabb polgárai lehessünk. Ugy legyen!

(Vége.)

Titkári jelentés

A „Fogarasi kaszinó“ 1907. évi működéséről.
(Folytatás és vége.)

Kaszinónk vezetőségét e kilépések keletlenül érintették, mert hiszen az alapszabályok készítése alkalmával a kifogásolt szakaszok szövegezésében kaszinónkat semmi célzatosság nem vezette, sőt az alapszabály tervezetét annak idején mindkét katonai parancsnokságnak megküldvén, ellene egyik sem emelt kifogást, egyik sem tett semmi-nemű észrevételt.

Miután azonban az említett szakaszok módosítása kaszinónk elvi álláspontjával, kaszinónk szellemével és irányával nem állott ellentétben s miután azt a barátságos, jó viszonyt, mely a polgári és katonai elem között e kaszinó keretében már 1879. év óta fenállott nem meglazítani, hanem a jövőben is fentartani volt szándékunkban, a módosítást tervbe vettük és az 1907. évi június 23-án tartott rendkívüli közgyűlés azt egyhangúlag el is fogadta. A módosítás után a honvéd tisztikar testületileg ismét belépett, ellenben a közös katona tisztikarnak csak két tagja lett kaszinónk rendkívüli tagjává.

A választmány által hozott határozatok közül mint fonosabbat bator vagyok felemlíteni ama határozatát, mellyel kaszinónk ház-bér szerződését elfogadta és jóváhagyta.

Kaszinónk vezetősége már két éven át szőnyegen tartotta a ház-bér ügyet. Két éven át tanácskozott és minden elgondolható módon tárgyalta ama kérdés felett miként szereshetne a kaszinónak saját otthonát, vagy ennek hiányában a jelenleginél kenyelmesebb, kerti helyiséggel is bíró helyiséget, amely a tagokat a nyári időszakban is vonzaná és igényeiket kielégitené. Hosszas, higgadt tanácskozás után

— Nem lehet ám. Szegény édes apád vár. Nem tud addig meghalni, míg téged nem lát, azt üzenté.

— Meghalni? Mi az? Alszik akkor az ember?

— Bizony alszik, fiam.

— Aztán mért nem ébred fel? Anna néném is, mikor egyszer elaludt, aztán elvitték szép, cifra, virágos ágyba, nem ébredt fel többé. Nem is láttam azóta.

Mielőtt az asszony válaszolhatott volna, jött a város felől egy kék zubbonyos, gyári munkásnak látszó emberke. Mikor közelükbe ért, kivette a pipát a szájából és köszöntötte az asszonyt. Meg is szólította őt.

— Mihály öcsémhez igyekeznek ugy-e?

— Hát már kend is hallotta a borzasztóságot?

— Hogyne, mikor tőle jövök. Biz azt, szegényt, erősen helyben hagyta a kenyeres pajtása.

— Mert nem is tudnak egyebet Istennek szent napján, mint a korcsmákat bujni, — tört ki az asszonyból a nagy idulat. —

Aztán ehun van, ni! Az a szegény asszony betegágyban fekszik. Csoda, hogy szörnyet nem halt, mikor jött a mostoha fia nagy lihegve, hogy csak hamar, az Istvánkát! Éds apám látni akarja! Az asszony nagyot sikolt. Ezer szerencse, hogy éppen ott voltam.

Egy kis erős huslevest vittem át szegénynek.

— Mi baj hé? — kértem a legénykétől. —

Mért ijeszted halálra anyádat? — Elhiheti kend, hogy nem tréfából, — mondja a fiu.

— Édes apám Koncz József bátyámmal csúful összekülböztött a korcsmában, aztán Józsi bátyám ugy eltalálta fejéhez hajítani a keze ügyében eső szódás üveget, hogy menten leest és elborította a vér. A népek szétszaladtak, jöttek a mentők. Most a kórházban fekszik, de az orvos urak egy cseppet sem biznak hozzá. Meg is mondták. Azért küldött apám, hogy az Istvánkát vigyék.

Istvánkát hát vittek. . . .

A munkás elbucszott tőlük. Istennek ajánlván őket. Az asszony ujra neki fobász-kodott az utnak, kézen fogta a fiucska, aki most, hogy kipihente magát, vigan kocogott tovább, néha-néha nagyot fuja kis fatrombitájába, melynek komikusán recsegő hangja hirdetője volt a fenséges közönynek, mellyel az ilyen csepp emberpalánta a Hatal fellemetes misztériuma iránt viseltetik. . . .

Sokáig néztem utánuk, míg nem elnyelete őket az aranyos porfelhő, melyet a vágó és autómobilok, elegáns fogatok vertek fel.

A vasárnapi kirándulók tértek vissza a városba. . . .

a választmányunk azon eredményre jutott, hogy saját otthont anyagi eszközök híján nem szerezhethet, a jelenleginél kényelmesebbet és megfelelőbbet pedig nem kap s miután előre láthatólag egy évtizeden belül ilyen helyiség nem is épülhet, a jelenlegire a haszonbér szerződést 10 évre, azaz 1917. év szeptember haváig évi 900 kor. bér mellett megkötötte.

Egy másik felemlítésre méltó mozzanat még az is, hogy kaszinóink tagjai számára könyvtárát megnyitotta s jóllehet csekély terjedelmű az, de mégis kielégíti némi szükségletet s talán idővel tagjaink áldozatkészsége s jövedelmünk emelkedése folytán hatalmassá is válik.

Kaszinóink 1907. évi vagyoni állapotát illetőleg van szerencsém utalni a számadás vizsgáló bizottság jelentésére, azonban e helyen is felemlítem, hogy a bevétel 6224 kor. 65 fill., a kiadás 4863 kor. 50 fill. volt és így a mérleg 1361 kor. 15 fill. pénztári felesleggel zárult.

Kaszinóink olvasó közönségének a lefolyt év tartama alatt rendelkezésére állott 6 fővárosi magyar, 1 német politikai napilap, 1 bécsi német, 5 vidéki magyar és 1 román politikai napilap; 4 magyar, 1 német élelapp, 3 magyar, 1 német szépirodalmi lap, összesen 23 lap és folyóirat. — Ezenkívül kaszinóink mint az „Uránia Magyar Tudományos Egyesület” és a „Királyi Magyar Természettudományi Társulat” tagjai a két egyesület havonként megjelenő közlönyeit is az olvasó tagok rendelkezésére bocsátotta.

Az 1907. év kezdetén volt kaszinóinknak 93 rendes, 41 rendkívüli és 40 katonatiszti tagja, azaz összesen 174 tagja. Az év folyamán eltávozott 9 rendes, 6 rendkívüli tag. Kilépett 3 rendes, 39 katonatiszti tag. Töröltetett 2 rendes tag; elhalt 1 rendes, 1 rendkívüli és 1 katonatiszti tag. Belépett az év folyamán 10 rendes, 2 rendkívüli és 25 katonatiszti tag és így kaszinóink összes tagjainak száma az 1907. év végén 149 volt, amelyből 88 rendes, 36 rendkívüli és 25 katonatiszti tag.

Ami kaszinóink látogatottságát illeti, fájdalommal s bizonyos elszomorodottsággal jelenthetem, hogy az nagyon, de nagyon hanyatlott. Azt a pezsgő életet, azt a kedélyes, jóleső élénkséget és barátságos társalgást, amely az 1905., 1906. évben, sőt még az 1907. év telén és tavaszán helyiségeinket oly élénk, oly vonzóvá és hangossá tette, a rideg közöny, a részvétlenség és néma csend váltotta föl. Az elmúlt évben már nemcsak a nyári időszak volt a holt idény, hanem annak volt mondható az őszi és téli időszak is. Kárta termünk csakis ünnepnapokon volt élénk, a hét többi napjain és estéin nem volt az hangos sem a játékosok, sem pedig az eddig hagyományos számú kibicék lármájától. A teketereimből hiányzott a politizáló és élelcélú társaság és annyira üres volt az, hogy majdnem esemény számba ment egy-egy tekéző társaság összeverődése. E teremnek néma csendjéért az olvasó-terem közönsége bizonyára hálás volt, de e néma csend szomorú jövőt jósol kaszinóink 1908. évi pénztári állapotának.

Az annyira kedélyes társas vacsorák is szüneteltek s mintha elnökünk és alelnökünk eltávozásával kihalt volna minden élet, tisztviselőink mindenike elhárítani igyekezett magáról a kezdeményezés jogát. — Tengődött kaszinóink s minden érdeklődés nélkül élte életét s a tavasz óta mintegy mély álomba

merülve, mintha várta volna a férfit, aki letargikus álmából felrázza és a cselekvés mezejére terelje. A gondviselés kegye elnökünk ömeltóságának személyében megjelölte vezetőnket, irányítónkat és egyuttal teljes tudatával bírnak annak is, hogy vezetése alatt 33 éves küzdelmes multtal bíró kaszinóink a lelkes alapítoktól reábhagyott missiót teljesíteni fogja, erős nemzeti érzéstől áthatva, kis városunk társadalmának irányítója, a magyar nemzeti eszmének és érzésnek hirdetője leendő és nemzetiségi, vallás felekezeti különbség nélkül fogja magához vonzani e város és vidéke intelligens elemét.

Kaszinóink 1907. évi működéséről e szerény jelentés keretében ohajtottam beszámolni és midőn annak gyarlóságáért a tekintetes közgyűlés kegyes elnézéséért esedezem, tisztelettel kérem annak szíves tudomásul vételét.

Fogaras, 1908. évi március hó 8-án.

Zankó Eml, titkár.

H I R E K.

A gyermekvédő liga matinéja.

Az emberi szív kiapadhatatlan forrása az irgalomnak és a könyörületnek. Napjainkban úgy állunk, hogy alig van a társadalomnak csak egy szerve is, mely a szív eme mély érzelmére rá nem szorulna. Innen magyarázható meg az ember jótékonyági ösztöne. Csak így fejthető meg a jótékony egyesületeknek létjogosultsága is. Amit az egyes nem tud, azt többen keresztülviszik.

A jótékony egyesületek közt talán egy sem fejt ki az állam és a társadalomra áldásosabb tevékenységet, mint éppen a gyermekvédő liga. Ez a liga az egész társadalomé. Az ember humánus gondolkodása, az emberiség faj föntartási ösztöne itt nyilatkozik meg a legintenzívebb módon, amidőn a szegény elhagyott gyermekeket veszi oltalmába. Elég betekintenünk a liga évi számadásaiba, hogy meggyőződést szerezzünk magunknak, mily óriási összegekkel működik az egyesület. Az 1907. évi titkári jelentésből kitűnik, hogy 16 hónap alatt a liga az ország különböző részein 927 gyermeket vett gondozásba, kiknek gondozási költsége beleszámítva a liga adminisztratív költségeit 92 ezer koronába került.

Napról-napra szemlélhetünk előforduló eseteket, amidőn az ártatlan apró kis gyermekek az édes szülői ház, a mindennapi kenyér, a kedves szülők gondviselő karjai nélkül maradnak. Lehetetlen, hogy meg ne induljon kinek-kinek a szíve, aki csak a kisdetek testi és lelki fejlődésében örömet leli, az elhagyott gyermekek nyomorán, lelki állapotán. Az ország nagy közönségének a szíve megmozdult; 1906-ban a liga által rendezett gyermeknapon 46 város vett részt s a bevétel 38 ezer korona volt. Az 1907. évben pedig 53 vármegye 612 várossal és községgel vett részt s a bevétel 100,000 korona lett. Ime az emberi szív áldozatkészsége!!

Csak városunk maradt el a versenyben. Április 5-én azonban Fogarasnak is lesz gyermeknapja. Nem akarunk elmaradni a többi városoktól. A vármegye első embere Széll József főispán ur ömeltósága nemes gondolkodásának ismételt tanujelét adta, amidőn egy bizottságot alakított a célból, hogy a gyermeknapot rendezze. A bizottság iparkodott megfelelni a reábhagyott feladatnak s a gyermeknapot egy matiné keretében vélte megoldhatónak, amihez a főispán ur is hozzájárult. A matiné programja kifogástalan lesz, előre is mondhatjuk. Ismert kipróbált erők fogják gyönyörködtetni a hallgatóságot.

A helybeli filharmonikusok bár először lépnek föl, de egyes tagjainak művészi játékát ismerjük már s így a

A legjobb
legelterjedtebb
legolvasottabb

— budapesti —
napilap

AZ

Ujság.

Terjedelme naponként
28—32 oldal. Ünnepnap:
— 60—100 oldal. —

Hetenként: Asszony és Gyermek melléklet.

Előfizetési ára:

Egész évre	28 kor.
Félévre	14 „
Negyedévre	7 „
Egy hónapra	2.40 k.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
(Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.)

legnagyobb bizalommal nézünk első szereplésük elé. Halmy Gyuláné urnó föllépése, ki bájos és kellemes hangon előadott szavalaival gyönyörködteti a hallgatóságot, sőt mondjuk ki az igazat: ő elsőrangú szavaló és Héjas Pálné urnó fülbemászó, kedves, csengő hangja, azt hiszem oly biztosítékot nyújtanak a matinénak, hogy mindenki örömmel siet majd, hogy a szép szavalaival a vonzó, tiszta akkordokat meghallgathassa. Ludwig Alfréd dr. kitűnő monolog előadási tehetsége oly annyira ismerős, hogy teljesen ki fogja elégíteni a gyermekvédelemért rajongó emberbarátokat. Kiss Árpád rendőrkapitányunk felolvasása gerince lesz az ünnepélynek, ki a gyermekvédő liga működésével fogja megismertetni a hallgatóságot.

Eltekintve azonban az élvezetes műsortól, melynek szereplői teljes sikert biztosítanak, a cél lebegjen szemeink előtt s azt hiszem, nem lesz senki, aki sokallaná azt az egy korona belépő díjat, amelynek fejében ének, zene és szavala igazi műélvezetében lesz része.

Külön meghívó nem lesz, ezuton kérjük tehát közönségünket, hogy gyűljünk össze minél nagyobb számmal április 5-én délelőtt 11 órakor a vármegyeház nagytermében tartandó ünnepélyre s járuljunk filléreinkkel azon magasztos cél megvalósításához, hogy édes hazánk szegény elhagyatott gyermekei kellő védelemben és gondozásban részesüljenek.

Dr. Zalai János.

— Személyi hír. Széll Ignác v. b. t. t., nyug. államtitkár, aki fia: Széll József főispán névnapja alkalmából nejével együtt városunkban időzött, — f. hó 22-én utazott el Fogarasról. Pekry Sándor és neje pedig szombaton távoztak körünkől.

— A munka embere. A derék munkás szorgalma s fáradhatatlan tevékenysége által tűnik ki. Nemcsak azokat tartjuk a legnagyobb embereknek, akik országokat hódítanak s királyságokat döntenek le, hanem azokat is, akik csöndben, zajtalanul fáradoznak az emberiség jóllétéért, pontosan és lelkiismeretesen végzik kötelességüket azon a helyen, a hová őket az élet állította. Ily csöndben munkálkodó tagja a mi kicsi világunknak, Fogaras város társadalmának Wenk Ágost kir. főmérnök. Tartozunk neki mindnyájan azzal, hogy elismeréssel emlékezzünk meg róla a lapok hasábjain, — bár tudjuk, hogy a veleszületett szerénysége tiltakozik is ez ellen — tartozunk annál is inkább, mert hiszen a miniszter figyelmébe irányult feléje s munkáját, szorgalmát s páratlan kötelességérzetét jutalmazva főmérnöké nevezte ki. Wenk Ágost nem az az ember, ki tetteit a piacra vinné, s működésével országvilágot töltene be, de mi tudjuk, hogy az ő neve össze van forrva a város fejlődésével. 17 esztendő nagy sor az ember életében, pedig ő annyit töltött városunkban. Szaktudására lépten-nyomon rászorulnak. Eltekintve mindezekről, az Olton épített híd, a mig csak annak káros oszlopa össze nem dül, örökké fogja hirdetni nevét. Ő tervezte, ő alapozta,

ő építette. Szemtanui voltunk munkájának. Mig mi a boldogok álmát aludtuk, addig ő éjjel a fáklya fényénél, csipős őszi szélben, egészségét veszélyeztetve oszlopoztta a hidat. Hogy mennyi kényelemtől mentette meg magát, azt hiszem csak ő tudná megmondani. Egész öröme a boldog családi fészke, mely őt bőven kárpótolta a kiállott fáradozásokért. Mert Wenk Ágost a milyen derék munkás, ép oly gondos, szerető családfő s őszinte barát. Ebbeli jellemvonásait mindnyájan ismerjük. Épen azért mi is őszintén örvendünk kitüntetésén, s a miniszter kinevezését a legnagyobb megnyugvással vesszük, mert azt látjuk, hogy a pontosan teljesített kötelességnek, a jól végzett munkának meg van a jutalma.

— Szabad Lyceum. Tegnap, e hó 28-án délután 5 órakor folyt le a Szabad Lyceum első előadása nagy érdeklődés mellett, igen szép sikerrel. A Mithológiát és természetudományt ismertette és tárgyalta Krebsz Ernő áll. főgimn. tanár, és az előkelő közönség feszült figyelemmel hallgatta az érdekes, tudományosan szórakoztató, magvas előadást, sűrű tetszésnyilvánítással kísérve és zajos tapsal honorálva. Az igazgatóság tudatja a közönséggel, hogy még néhány jegy kapható. Szombaton, ápr. 4-én lesz a második előadás, Velence fejlődése és jelentősége. (Vetített képekkel) előadja Vodráská Vencel áll. főgimn. tanár. Ez érdekes előadásra ezuton is felhívjuk a közönség b. figyelmét.

— Eljegyzés. Smilovits Márton, a Smilovits Zélig és Társai fakereskedő cég baltagja eljegyezte Schlésinger Sárika kisasszonyt, Gyimesközéplokról.

— Nyugtázás. A Fogarasi Első Takarékpénztár Reszvénytársaság, 50 koronát adományozott a Fogarasi Református Bornemissza Anna Nőegylet részére, mit ezuton nyugtáz és hálásan köszön meg a Nőegylet Einöksége.

— Meghívó. A fogarasi „Lawn Tennis Klub“ április hó 6-án d. u. 1/2 órakor a Kasinó társalgójában, rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagokat van szerencsém tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. A Klub működéséről szóló évi jelentés. 2. Az 1907. évi pénzszerzés és vagyonmérleg előterjesztésére és a felmentvény megadása. 3. Az 1908. évi költségvetés tárgyalása. 4. Pályamester jelentése, — a pálya kezdéséről. 5. A választmány 3 katonatiszt helyének betöltésére. 6. Az alapszabályoknak a tagdíjra vonatkozó részének tárgyalása. 7. Folyó ügyek. 8. Indítványok. Fogaras, 1908. márc. hó 26-án dr. Benedek Arthur s. k. elnök, Héjas Pál titkár.

— Halálozás. Mély részvétellel értesültünk, hogy Altman József izr. hitközs. tanító f. hó 26-án életének 50-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt boldogult nejét 4 hónappal élve tui és két kis árvát hagyva maga után. A megboldogult munkás, lelkiismeretes, derek tagja volt társadalmunknak, általános rokonszenvet vívott ki magának 15 év alatt Fogarason. Hitközségének is lelkes, buzgó terfia volt. Halála széles körben mély részvételt keltett, temetése f. hó 28-án ment végbe, összes kollégái, városunk társadalmá minden rétegének jelenlétében. A hazánál dr. Kelemen Adolf megyés főbíró tartott megható gyászbeszédet, a sirnál pedig Klein Márk tanító-társá bucsuztatta el, a jelenlevőket könnyekre fakasztva. Nyugodjék a sokat küzdött, fáradt test békében, lelke találjon örök boldogságot fenn, két kis apátlan-nyáttalan árvája pedig szerető szivekre ide lent.

— A zernesti férfidalkör f. hó 14-én a zernesti nagyszálloda összes helyiségeiben egy erkölcsileg, mint anyagilag rendkívül sikerültnek mondható hangversenyt rendezett. A zernesti közönség megszokta már, hogy amit a dalárda rendez, az minden tekintetben sikerülni is fog s a mostani nagy sikerének is főle a jó hírnév volt az alapja. De nem kell megelégednünk az estélyen közreműködőkről sem, kiknek az elért erkölcsi siker köszönhető s akik fáradságot nem ismerve munkálkodtak azon, hogy a beléjük helyezett várakozásnak megfeleljenek. Örömmel konstatáltuk, hogy minden egyes közreműködő kitett magáért s megérdemelte a nekijutott tapsot. Magát a dalárdát illetné talán elsősorban a dicséret, amely legtöbbet fáradott és legtöbbet produkált. Recker János áll. isk. igazgató, karmesteré az érdem, ki a szép, de nehéz dalokat betanította és dirigálta. A műsört március 15-ikére való tekintettel Kovács Károly törösvári róm. kath. plébános ünnepi beszéde vezette be, ki lendületes és tartalmas beszédben méltatta a nagy nap jelentőségét. Igen nagy hatást ért el Zecha Aladár egy alkalmi költemény elszavalásával. Kovácsné Véghe Ilona adott még elő egy melodramát, Ábrányi E. „Mi a haza?“ című gyönyörű költeményét, melyet a közönség szünni nem akaró tapsal honorált. A műsört még énekeszölök képeztek, melynek befejeztevel kezdetet vette a tanc. Az estélyen következő felülhizetések folytak be: Lang Ernő, Jaczó Lucian 16—16 K, Oprean György 8 K, György Lajos dr. 6 K, Hámorszky Oszkár dr., Dán János esperes, Huber Ferenc, Schwarz Bernát, Steiner Gyula 5—5 K, Fulöp István, Voda János 4—4 K, Löventritt Andor, Kósz Aladár 3—3 K, Trnovszky Pál dr., Szőke Gábor, Heinrich György, Tuzson György, Prehal Antal, Komsa B. János, Czirmay Lajos 2—2 K, Jonica János, Botta Emil, Götz Andrá, Wiener Ferenc, Kis József, Nastea György, Thieszkes János, Sperches János, Pfaff Károly, Sperches Miklós, Copony Albert, Mosoiu György, Bonim Frigyes, Schmidt Ernő, Blósz Mihály 1—1 K, összesen 114 K. A zernesti férfidalkör nevezetteknek ezuton is hálás köszönetet tolmácsolja.

— A tavasz veszedelme. Nem csak télen lehet elcsuszni s kitérni az embernek a lábát a gyalogjárókon, hanem tavasszal sőt nyáron is. A tavasz hirdetője s egyik legkedvesebb eledele a narancs, amelynek a hejait itt-ott elszórják az aszfaltokon s bizony ha nem vigyáz az ember hát különösen este nagyon könnyen megsiklik a narancshéjban, ami bizony kalamitással is járhat. Ugyanezért felhívjuk a narancs evő publicumot, hogy elővigyázattal legyen szives a narancshejakat a kocsai utra s nem az aszfaltra dobálni, hogy a tavasz veszedelmét kikérültessek a járókelők. Egy kis elővigyázat sohasem árt!

— Az alkohol. Megteszi a káros hatását ez a mérge. E héten egy alaposan részeg ember leesett az aszfaltról, éppen egy rohanó szekér előtt. Csak a kocsis ügyessége mentette meg a részeg életet. Intézkedést kérünk.

— Vendégszerető város. Közönségünket értesítettük azon szép es tanúságos kirándulásról, amelyet az áll. fogarasi tanulóit tosznek a husvétii szunidőben az Aldunára. A kirándulók egy vendégszerető városra akadtak. Ugy értesültünk, hogy Temesvár város átiratban tudatta a fogarasi áll. főgimn. igazgatóságával, hogy a kiránduló tanulókat teljesen ingyen látja el és részükre egyik tanácsosat küldötte ki kalauzsnak. E szép tett önmagát dicséri.

— **Köszönetnyilvánítás.** A fogarasi függetlenségi körnek könyvtára javára ujabban könyvadományokat küldöttek: Keresztes József ur m. kir. postahivatali altiszt, 15 kötetet 70 kor. 60 fillér, — Halmy Gyula ur főgimnáziumi tanár, 10 kötetet és 5 füzetet 23 kor. 70 fill. — és Metzner Andor ur 1 kötetet 6 korona értékben. Fogadják egyen-egyen a kör és elnöksége köszönetét. Ugyanezen alkalommal Péterfi testvéreknek, kik a függetlenségi kör részére ingyen egy tekebot tartó fiókos állványt készítettek és Bartha Bálint urnak, aki 2 drb. tekebotot sziveskedett ajándékozni, mély köszönetünket fejezzük ki.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők, kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— **Helyesbítés.** Csak utólag értesültünk, hogy a márc. 15-iki banketten Kovács József nem a Talpra Magyart szavalta, hanem toasztot mondott, a főispánt éltetvén, aki megjelenésével magához láncolta a sziveket. Zárjelközt mondva nem is lett volna nagy baj, hogy ha márc. 15-ike nem mult volna el a Talpra Magyar nélkül, ez már odatartozik, ez hiányzott e napon.

— **Purimi multság.** A fogarasi izr. fiatalok folyó hó 18-án a „Páris“ szálloda termében egy purimi táncmultságot rendezett, ami nagyon fényesen sikerült. Dacára, hogy a vidéki zsidóság egyáltalán nem pártolta, valamint a helybeliek közül is több család nem volt jelen a gyászolokon kívül, kik talán nem tartották érdemesnek, hogy a fogarasi izr. fiatalok által rendezett multságban megjelenjenek, azért, mert a legtöbb a rendezők közül kereskedelmi alkalmazott volt. Ugy a hölgyek, mint az urak közül egy néhányan nem tartották érdemesnek, hogy a multságban illő toaletten jelenjenek meg, ami elég sajnós.

— **Nyugtázás.** Az izraelita fiatalok 1908. március hó 18-án megtartott családi jellegű és jótékony célú multságán felülfizettek: Fleissig Gyula 6 K, Rothschild Lipót 3 K 40 fill., özv. Fleissig Lipótné, ifj. Schul Henrik 3—3 K, dr. Rosenberger János. Neumann Lipót, Fischer J. 2—2 K, Herschdörfer Rezső 1 K 60 fill., Fleissig Arnold 1 K 40 fill., Taglicht József 1 K 40 fill., Keszenbaum Vilmos, Thierfeld Dávid, Rosenbaum József 1—1 K., özv. Klein Józsefné, Fleischmann Hermano, Szilágyi Miklós, Kálmán Jakab, Schul Ödön, dr. Schul Mór, Fleissig H. N. N., Fischer M., N. N., Ursz Illés, N. N., N. N., Königstein Ödön 40—40 fillérr. A felülfizetők fogadják ezúton a rendezőség halálát köszönetét. A multság összes bevétel 165 K 80 fill., kiadás 140 K 20 fill.; így a tisztá jövedelem 25 K 60 fill. amely összeg három szegény, segélyre szorult család részére osztott fel. A rendezőség nevében Herschdörfer Izidor.

— **Megint a fobert.** Mint sárkányi levelezőnk írja: Schnell ottani kereskedő Drottler nevű tanonca a sétatér oldalán verebek után lövöldözve, egy bokor mögött elhaladó cselédianyt véletlenül homlokra talált, kit azonnal a fogarasi közpórházba szállítottak. Állapota nem életveszélyes.

— **Vakok felvétele.** A vakok kolozsvári áll. segélyezett országos intézetébe a jövő 1908—9-iki tanévre, vallás és nemze-

tiségre való tekintet nélkül, 15—16 vak fiú vétetik fel. Felvétetnek oly 8—14 éves vak fiúk, kik vakoságon kívül más testi vagy lellemi fogyatkozásan nem szenvednek. Ezen tanévben több alapítványi hely üresedik meg, mely alapítványi helyeket oly szegény szülők vak fiú gyermekei nyerhetnek el, kik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézete“ igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosítással az intézet igazgatója bárkinek szolgál! Kolozsvárt, 1908. március hóban.

— **Ismeretlen pénz.** A napokban egy román nyelvű bálimeghívó került kezünk közé, amelyben többek között ezt olvassuk: 1 kor. 40 b á n i! Vajjon ilyen fajta pénzegység, vagy elnevezés létezik-e Magyarországon?

— **Pénztárátadás.** A Parászka Lajos halálával megüresedett pénztári állást az elhunyt fia Parászka Antal f. hó 28-án vette át szabályszerű átadás és rovincsolás mellett.

— **Javasasszony-gyógyítás.** Hogy még a mai civilizált világban is s épen város közelében, hol az orvos mindig kéznél kapható — mily nagy a kuruzslókban való hit a népnek, eléggé mutatja a betleni Ársz Vazul esete. — Ársz Vazul betleni illetőségű 23 éves ifju nem rég jött haza Romániából, hol magának jókora összeg pénzt szerzett. Már Romániában gyöngéledő volt s miután haza érkezett egy javasasszonyhoz fordult betegsége gyógyítása végett. Az asszony vállalkozott is, ki biztatta az ifjút, mondván: „biztosan kigyógyítlak betegségedből.“ És a javasasszony igazat mondott. Páciensét úgy kigyógyította bajából, hogy a mig a világ lesz, fájdalmat nem fog érezni. A boncolásnál megállapították, hogy növényi gyökerekből kutyvasztott mérget ölte meg az ifjút.

— **Eladó butorok.** Néhál Altmann József tanító Apaffy-utcai lakásán folyó hó 31-én d. e. 9 órakor a város utján eladottnak: 1 jó karban levő zongora, továbbá butorok, ruhaneműk és ékszerek, mire a vevőközönség figyelme felhívatik.

— **18 korona 3 m. ruhaszövet.** Az országos posztókviteli árúház Budapest, VII. Tökölí-ut 3 sz. I. em. 18 koronáért küld egy férfruhára való 3 méter finom gyapjuszövetet, tetszés szerinti mintával és színben. Ezt a kitűnő beszerzés forrást ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

^ **Megjelent a Fischer és Társa cég (Nagyenyed, Alsófehérmegye) fa- és szőlőoltvány telepének gazdagon illusztrált legújabb árjegyzéke, amely kimerítően tájékoztat minden érdeklődőt nevezett cégnek versenyképesség felől, amelynek fa- és szőlőoltványtelepe 7 évvel ezelőtt egy-egy 10 kat. holdnyi területen indult meg és hogy ma a telep 120 kat. holdnál nagyobb területet foglal el, ez kétségkívül a legfényesebb bizonyítéka versenyképességének. A Fischer és Társa cég ennél fogva minden gyümölcsfa és a legválogatottabb szőlővesszők beszerzésénél a legmelegebben ajánlható árjegyzékét bárkinek kívánatra díjtalanul megküldi.**

△ **A magyar ujságírás szencziója!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéréllhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Főmunkatárs: Lengyel Zoltán. Napon-

kint 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egész évre 16 Kor., félévre 8 K, negyedévre 4 K, egy hónapra 1 K 40 fillér.

^ **Fidibusz!** A legkitűnőbb magyar élelap. Páratlan népszerűség! Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 fill., egy hónapra 50 fill. Mutatvány számokat küld a kiadóhivatal: Rökk Szilárd u. 9.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Közlésre váró tárcák. Elmékedések farsang végén. Visszaemlékezés. Női kérdés. Kérünk kevés türelmet m. t. munkatársainktól, az aktualitás miatt kis késedelmet szenvednek a tárcák, de most már sorban jönni fognak.

H. A. Kézdivásárhely. Köszönjük az érdekes kéziratot, mult számunkban egyet felhasználunk. Üdvözet.

Érdeklődő, Fogaras. Csakugyan igaz. Föbelötte magát, de nem halt meg.

Szabad Lyceum. Fogaras. Épen jelen számunkban közöljük a további felvilágosítást.

C. L. Zernest. Későn érkezvén, csak most használhatjuk fel. Intézkedtünk! Üdvözet! . .

H. P. Fogaras. Nagyon köszönjük és kérjük minden mozzanatról ezután is értesíteni bennünket, a közönséget érdeklő a dolog. Sajnáljuk, hogy későn kapva kézhez, csak apr. 5-iki számunkban jöhet. Talán ugy sem lesz késő! Üdvözet.

Nemo, Fogaras. Nagyobb hatása lesz, ha az „Isten veled“-et elküldi Ő neki. Nem közölhető.

Nem közölhető: Korai öröm. Volt egyszer. A korcsma. A hűtlenhez. Első fecske.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Szám 2112—907. jzv.

Hirdetmény.

Ósinka községi iskola tulajdonát képező a »Faja Strámbii« nevű erdőrezsben fekvő, a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 1907. évi 86366. szám alatt jóváhagyott üzemszámításában 1900—1909. évekre előírt 484 kataszteri hold kiterjedésű erdőterületen található 503 m³ hasáb, 271 m³ dorong, 77 m³ galy és rözse bükk tűzifára becsült fatömeg Ósinka község irodájában 1908. évi április hó 12-én d. u. 3 órakor tartandó írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár 936 koronában állapított meg, melyen alul a faanyag eladatni nem fog. A bánatpénz a kikiáltási ár 10%-ával, vagyis 936 koronával állapított meg, mely összeg az árverést vezető kezéhez teendő le.

A szóbeli árverés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is fogadhatnak el, megköveteltetik azonban, hogy ajánlattevő a bánatpénz becsatolásával ajánlatában azt is kijelentse, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési, valamint a szerződési feltételek a járási főszolgabíró ur irodájában, Sárkányban és Ósinka község irodájában,

míg a részletes fatömeg becslési adatok a sárkányi m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Ósinka, 1908. március 23-án.

Az előjáróság.

KÖHÖGÉS!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja, önönmaga ellen vétkezik.

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva: köhögés, elnyálkásodás és rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígérnek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

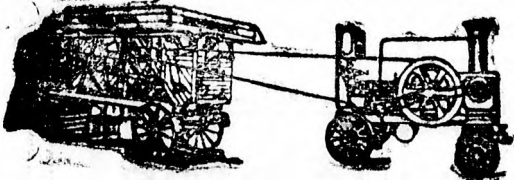
Hermann P. János, Kontesveller Károly, Steinburgi Pildner Frigyes urak gyógyszerüzéiben, FOGARAS.

Kalmár és Engel

MOTOR ÉS GÉPGYÁRA

Városi raktár: BUDAPEST. Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre legyszerűbb benzínmotorjait, benzinlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás - Egyedül létező újdonság! kitűnő cséplésért!

Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy helyben (Hid-utca I. sz. alatt)

női divat-termet nyitottam.

Bécsi tartózkodásom alatt bő alkalmam volt e szakban kellő ismereteket szerezni, úgy, hogy képes leszek igen tisztelt megbízóimat minden tekintetben kielégíteni.

Fogaras, 1908. március hó.

Kiváló tisztelettel:

Özv. Maetz Emma.

Tanuló leányok felvételnek.

Muschong-Buziásfürdői SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

FISCHER és TSA NAGYENYED FA- és SZŐLŐISKOLÁK

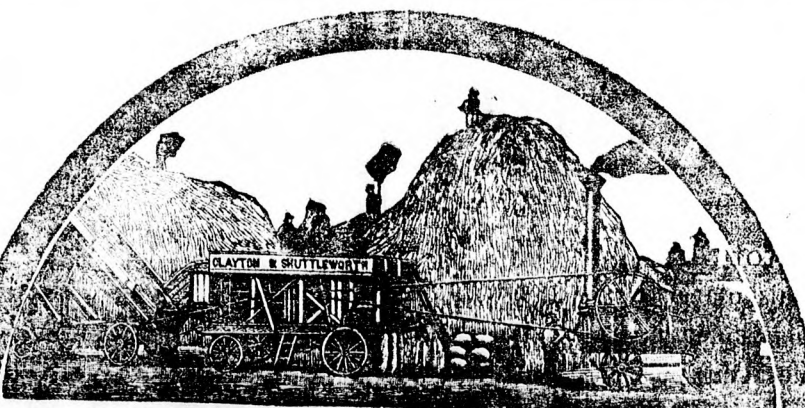
150.000 Gy. mőlesfa csemete, 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Élő sövény csemete sétányfák, díszcserjék, túlevelűfák, rózsák stb.

1.000.000 sz. löveltvány. Euro pai és amerikai sima és gyökeres vessző. Különlegesség: Csemegeszőlőoltványok.

120 kat. hold művelési terület.

30.000 Kiváló szép besztercei és boszniai szilvafa csemete.

Árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH Budapest, Váci-körút 68,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lőhőre-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szeckavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőlotványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdői, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80	kor.
1000 " gyökeres I. oszt., 2 éves	180	"
1000 " " II. osztály . . .	140	"
1000 " sima Ripária-Portális I. o.	16	"
1000 " " " II. o.	9	"
1000 " gyökeres I. osztály . . .	30	"
1000 " " II. osztály . . .	18	"
1000 " fásoltvány I. osztály . . .	200	"
1000 " " II. osztály . . .	140	"

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földiepreket, diszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.
2-16

Budapesti előkelő bank részv. tarsa ág Fogarasmegyében kizárólag tőzsdén jegyzett sorsjegyek eladására

főügynökséget

létesít.

Ezen főügynökség saját hatáskörében a megye területén alügynököket állíthat fel.

Évi fix javadalmas!

Csakis komoly reflectánsok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat.

Budapest, főpostafiók 21. címre.

Fogaras r. t. város rendőrkapitányától.

505-908. közig. sz.

Hirdetmény.

A gyakori cselédügyi panaszok révén tapasztaltam, hogy a cselédtartó gazdák sok esetben cselédkönyv nélkül is szerződhetnek cselédet. Minthogy az 1876. évi XIII. t.-c. 73. §-a azon cselédtartó gazdát, ki szolgálati cselédkönyv nélkül cselédet szolgálatba befogad, 50 koronáig terjedhető bírsággal sújtja — felhívom a város érdekelt lakosságát, miszerint a törvény 73. §-ához szigoruan alkalmazkodjék, mert ennek figyelme kívül hagyása esetén kénytelen leszek a törvény teljes szigorát alkalmazni.

Fogaras, 1908. évi március 26.

Kiss Árpád,
rendőrkapitány.

A magyar újságírás szenzáció!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéri-
lehetetlen szószólója.

Főszerkesztő:

Főmunkatárs:

BRAUN SÁNDOR. LENGYEL ZOLTÁN.

Naponként 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A N A P előfizetési ára:

Egész évre . . . 16 K. || Negyedévre . . . 4 K.
Félévre . . . 8 K. || Egy hónapra 1.40 K.

FIDIBUSZ.

A legkitünőbb magyar élclap.

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg, — pompás képek!

Mesésen olvasó!

Egy szám: 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K. || Negyedévre 1.50 K.
Félévre . . . 3 K. || Egy hónapra 50 f.

Aki a „Fidibusz“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a díszes „Fidibusz-naptár“-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10"" = 1 Kor. 75, 14"" = 2 Kor. --, 16"" = 2 Kor. 30.

Utánvétel és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyar

Brassóban.

Fogaraszon kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogaraszon.